

A bőrünkre megy

Sokan értetlenül pislognak, ha meghallják a nevét, akik azt gondolják, hogy ismerik, többnyire összetévesztik a bőrrákkal, szélsőséges esetekben pedig a sárgadinnyére asszociálnak. A melanoma nem egyenlő a klasszikus bőrrákkal, szűk körű ismerete ellenére azonban Magyarországon vezető halálok a húsz–huszonöt éves nők körében. Interjú Horváth Bélával, a Melanomamobil bőrgyógyász szakorvosával.

– **A melanoma apró sötét folt, ami halálhoz is vezethet. Ugyanakkor ez az egyetlen rosszindulatú daganat, ami a bőrön nő, tehát szabad szemmel is észrevehető. Menyire nyilvánvaló egy laikus és egy orvos számára, hogy melanomával áll szemben?**

– Régen az orvosok az alakra és színre szabálytalan anyajegyeket ítélték veszélyesnek. Ma már tudjuk, hogy egy szabályos, két milliméteres „anyajegy” is lehet melanoma. Mostanra a korai melanoma a minden anyajegyre kiterjedő, összehasonlító vizsgálatnak köszönhetően felismerhetővé, kiszűrhetővé vált. A páciens az önvizsgálat során csak a szembetűnő változásokat veszi észre, de lehet, hogy már későn. Ezért kell hangsúlyozni a folyamatos szűrés fontosságát. Amíg ugyanis a melanoma a hámrétegben van, addig kijelenthetjük, hogy eltávolításával a beteg élete százszázalékosan biztonságban van. Ha azonban a melanoma bekerül a bőr alsóbb rétegeibe, akkor már áttéteket okozhat. Ennek a folyamatnak a lezajlása akár pár hónap is lehet.

– **A betegek között gyakran keringenek valótlan elképzelések, amelyeket nehéz megdönteni. A bőrgyógyászat, ezen belül is a bőrrák, a melanoma és az anyajegyek témaköre hemzseg a tévhitektől, félreértésektől. Tényleg nagy a káosz?**

– A legveszélyesebb téveszme „az anyajegyét jobb nem bolygatni” típusú vélekedés. Ennek következtében a beteg nem fordul orvoshoz. De a másik végletként, egyszerre hét-nyolc szabálytalan anyajegy eltávolítása is súlyos hiba. Ilyen helyzetben egy összehasonlító kontrollvizsgálat a megoldás, amikor csak a változó anyajegyét távolítjuk el.

– **Kiket érint leginkább ez a betegség? Akiknek kevés anyajegyük és könnyen barnuló bőrük van, nyugodtak lehetnek?**

– Senki sem mondhatja, hogy sohasem lehet melanomája. Az igaz, hogy a legveszélyeztetettebbek azok, akiknek világos bőrük és sok, szabálytalan anyajegyük van. De olyan embernek is volt már melanomája, aki még sosem égett

le, és olyannal is találkoztam már, akinél egy darab anyajegy sem volt a testén, melanomát viszont találtam rajta.

– **Ha az ember végigsétál a nagyobb városok utcáin, hamarabb botlik bele egy szoláriumba, mint közértbe. Eközben köztudott, hogy a csövek között töltött percek bőrrákot okozhatnak.**

– Míg a napsütés többféle sugarat tartalmaz, így UV-A-t és UV-B-t, addig a szolári-

um csak az előbbit. Az UV-A nem éget, de mélyebbre hatol és kevésbé tartós barnaságot eredményez, mint az UV-B, és a természetes barnasággal szemben nem is védi meg a bőrt a további napozás során a káros sugaraktól. A gyártók a szoláriumozás jótékony hatásait szokták emlegetni, ezzel csak az a gond, hogy valójában nem léteznek. A másik tévhit, hogy a szoláriumozás hozzájárul a szervezet D-vitamin-igényének fedezéséhez. Ezt azonban az UV-B termeli, így a szolárium szalonban ehhez nem lehet hozzájutni, fedetlen karokkal napi tíz perc sétával az utcán viszont igen.

– **Ha már szoláriumlobbí – ide kapcsolódik egy másik érdekcsoport, a fényvédő krémek forgalmazói. Ez is óriási üzlet, de közben a bőrünkre megy a játék.**

– A közelmúltban javult valamelyest a helyzet. Különböző szervezetek időközönként bemérik ezeket a szereket, és

szembesítik a gyártókat, ha a termékük nem megfelelő minőségű. Fontos tudni, hogy a legelső mindig a fizikai védelem, azaz ha tehetjük, akkor maradjunk árnyékban, és ha mégis napra kell mennünk, akkor fedjük be testünket ruházattal, hordjunk kalapot és napszemüveget. Ha pedig ez sem lehetséges, akkor használjunk krémet, aminek sajnos több száz fajtájából csupán tízszázaléknyi szakmailag elfogadható minőségű, ami az UV-A és az UV-B ellen is véd.

– **Eddig a sebészi beavatkozásról esett szó. Mi a véleménye az egyéb eljárásokról, a fagyasztásról, égetésről vagy a manapság más területeken is rendkívül felkapott lézerezésről?**

– A három említett eljárás esetében nem készül szövettani lelet. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy a beteg nem tudja, mit vettek le róla, és azt sem, hogy teljesen eltávolították-e. Ráadásul a vizsgaszamaradt rész magának a beavatkozásnak a hatására – akár például szőrtelenítés következtében egy lézerezett anyajegyből – kifejlődhet a melanoma.

– **Öt éve hozta be hazánkba a Melanomamobilt, ami ma már több szűrőponttal rendelkezik az ország területén. Egy bőrgyógyászati szakrendeléshez képest itt miben kap másféle szolgáltatást a páciens?**

– A Melanomamobilnál az összes anyajegyét megvizsgáljuk a páciens talpától a feje búbjáig. Tehát az elsőszámú szabály nálunk, hogy mindenkinek vetkőznie kell, mivel csak így tudjuk megvizsgálni a páciens megfelelő alaposággal. A Melanomamobilnál minden páciens minden anyajegyéről többféle digitális kamerával felvételeket készítünk, melyet központunkban legalább még egy specialista végignéz. Így minden páciensünket két orvos látja. A leletet csak ezután állítjuk ki, majd postán küldjük ki a páciensnek. Egy kézi műszeres vizsgálatnál lehetetlen észrevenni egy két milliméteres melanomát, és az orvos csak egy statikus, pillanatnyi állapotot lát, nem tudja követni a változásokat. (x)